

**Atli Dam, floksformaður á landsstevnu:**

# Eingin orsök at dylja yvir ideologiskar trupulleikar

*-Tað má vera hvørjum flokki sær loyvt at halda sítt skjaldramerki høgt, men hetta má ikki ørkymla borgaran, so hann heldur, at viljin at finna skilagóðar loysnir er viknaður, tí onkur heldur vil spæla politikk, segði Atli Dam, floksformaður m.a. á landsstevnu floksins*

Flokkurin hevur nú í eitt gott ár roynt hesa fyrstu tvíflokkasamgongu, hann nærantið hevur havt høvi til at skipa og leiða.

A mangan hátt hevur samvinnan roynst væl, høst øki eru, har samstarvið kundi verið munandi betri, um allir og øll í størri mun lögdu seg eftir at útvega loysnir, heldur

enn at trýsta so nógv á at fáa egin sjónarmið ella meira ideologiskt merktar stóður fram.

Men fáfongt er at vænta, at tvær so ymsir flokkar, har serliga samstarvsflokkur okkara hevur fleiri nýggjar og politiskt óbrýndar tingmenn, skuldi kunna samstarva, sum um teir knappliga

hevdu samansjóðað allar teir djúptgangandi munir í samfelagshugsan, búskaparligum og politiskum grundsjónarmiðum og menniskjanssýni í ein felags politikk, sum hvørki var sosialistiskt demokratiskur ella høgravendur liberalur.

Tað er heldur ongin meining í at royna at dylja

ideologiskar trupulleikar og loyvt má tí eisini verða hvørjum flokki sær at halda sítt skjaldramerki høgt; men tað torføra er at gera hetta á ein hátt, sum ikki ørkymlar borgaran, so hann heldur, at viljin til at finna skilagóðar loysnir er vikaður, tí onkur heldur vil spæla politikk, tað veri seg lokalt ella meira grundleggjandi í politiskari teori.

Segði, tá samgongan var skipað, at eg metti hesar báðar flokkar hava dirvi til at reka neyðuga politikkinn í samfull fyra ár, at tað hevði týðning fyrri álitið heima í Føroyum, men so sanniliga eisini fyrri umdømið uttanlands, og at búskaparstøða okkara kravdi, at

vit sýndu, at vit eru ein stöðufest og stabil politisk leiðsla, sum torir at taka avgerðir, eisini tá tær ikki hóva stórum partum av fólki okkara ella felagskapum í landi okkara.

Ynskta tí eisini, at henda samgonga megnaði at loysa sínar trupulleikar innanhýsis og í minst møguligan mun framdi uppgerðirnar á opnum leikpalli.

Royndirnar frá samgonguni undan hesi, ið var ein óslitin ferð frá eini kreppustøðu til aðra, vóru so ræðandi.

Hetta at sleppa til viks at arbeiða við loysnum í friði og náðum er ikki lætt, og skal heldur ikki vera tað í einum opnum og demokratiskum samfe-

lagi, har fjølmiðlarnir sita so nær, at tú valla fært rætt egin orindi burturi ella heima, uttan at hesi skulu berast almenninginum.

Men av og á mugu vit taka okkum rætt til at nýta neyðugu tíðina innanveggja til fritt og djúptgangandi orðaskifti og óhefta viðgerð, sum rækkur úrsleti uttan at stóður verða læstar fastar, tí loysnin ikki enn er búgvin at bera fram, og alment kjak tí heldur læsir enn loysir.

Treytin má so verða tær fáu ferðir hetta er neyðugt — at lidna loysnin so verður veruliga lýst og grundað, so borgarin fatar tað, sum fer fram og kann góðtaka neyðug tiltøk.

## Rímiligt býti av ágóða og byrðum

*-Spurningurin er ikki bert at útvega 250 ella 300 milliónir. Eg vænti heldur, at trupulleikarnir daga meira fram, tá vit skulu fremja tær strukturbroytingar og broytingar í vinnuligum fortreytum, sum veruliga mugu henda. Um kreppuna, og hvussu hon verður loyst, segði Atli Dam:*

### Kreppan

Í lötuni eru vit í eini slíkar samráðingarstøðu, har ein sokallað búskaparkreppa krevur veruliga djarvar, men skynsammar avgerðir; men eg ivist onga lötuna, at vit finna

tær, taka vit okkum stundir til at nýta viljan til loysn.

Tá eg sigi sokallaða búskaparkreppuna, er tað ikki ein roynd at gera trupulleikarnar minni enn teir veruliga eru, men heldur at siga, at nógva kjakið

um kreppu minnar — devaluerar — virðið av orðinum kreppa, samstundis sum tað í hugaheiminum veksur um sjálva kreppuna, og sum frá líður eisini ger hana størri í veruleikanum.

At ein vantað vend nú

er íkomin viðvíkjandi uttanlandsskuld okkara, og vit eru farin at gjalda aftur, gevur okkum eitt skotbrá til at umhuga neyðugu tiltøkini enn betur.

Hesi skal eg taka upp aftur seinni og nú bert siga, at er uppgávan einans at útvega 250-350 milliónir í eykainntøkum og sparingum, so greiða vit tað; men eg ivist í, um tað er spurningurin. Vænti heldur, at trupulleikarnir daga meira fram, tá vit skulu fremja tær strukturbroytingar og broytingar í vinnuligum fortreytum, sum veruliga mugu henda, skulu vit upp á longri sikt loysa arbeiðsloysistrupulleikarnar og bota samlaða búskapin við rættum fortreytum fyrri lönandi vinnuvirksemið, eins og vit tryggja rímiligt býti av ágóða og byrðum.

Vit hava góðtikið at siga, at just í lötuni mugu útvegast 250-350 mill. kr., men hetta lat er ikki avgeradni, tí tað kann lætt-

liga gerast bæði 100 og 150 mill. kr. minni ella størri.

Tit hava lagt til merkis, at útflutningurin øktist munandi í 1991 — og er tað m.a. orsøkin til gjalds-javnaavlopið — og hetta hendi ikki av sær sjálvum, tí samstundis minkaði útflutningurin í nøgd.

Samgongan fekk beinavegin í fjør framt lóg-gávu, sum skapti karm fyrri eini umlegging og nútíðansgering av útflutningsframleiðsluni til virðismeiri vøru. Hetta hevur hækkað góðsku-støðið, samstundis sum uppboðssølan hevur trýst fiskaprísirn væl upp um tað, hann var við studningi iroknaðum árið fyrri.

Sjálv lættingin av studninginum hevur virkað sama veg og minkað studningstørvinn enn meir, so vit nú hava prógvað, at vit vóru ríkin alt ov langt út í sokallaða afturbering, ið ikki var verulig afturbering, men heldur eitt orð, sum agiteraði so fyrri

sær sjálvum, at tú ikki framdi neyðugar útrokn-ingar fyrri rímiligum karmum um hesa afturbering.

Nú skal viðgangast, at prislegan uttanlands gav góðan byr, og at vit enn eru sera kenslusom fyrri lættingum, tí ov litil partur av útflutninginum er viðgjørð prisfastari vøra; men her gongur rætta vegin og verður nøgdin av slíkum vørum í ár vónandi eini 12.000 tons og 20.000 tons næsta ár, um tað á nakran hátt er møgult at útvega nóg nógva rávøru.

Rækka vit hagartil, er sloppið, og vit fáa frið og stundir til at ganga longur fram, tí prismetkar broytingar í útflutninginum verða færri.

Menningarlóggeván er skapt, og ferir hon vónandi við sær skapandi hugsjónir fyrri útbygging á øðrum økjum, sum ikki eru so tengd at megintil-feingi okkara — fiskinum.